Kingdom of Thailand

☞ EDICT OF GOVERNMENT ☜

In order to promote public education and public safety, equal justice for all, a better informed citizenry, the rule of law, world trade and world peace, this legal document is hereby made available on a noncommercial basis, as it is the right of all humans to know and speak the laws that govern them.

TCPS 926-2548 (2005) (Thai): HILLTRIBE BATIK

BLANK PAGE

BRUTUM FULMEN
IGNORANTIA JURIS NON EXCUSAT
PROTECTED BY COPYRIGHT

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขา

๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาที่อยู่ในลักษณะเป็นผืน โดยใช้ผ้าที่ทำจากเส้นด้ายใยธรรมชาติและผ้าที่ทำจากเส้นด้ายใยเซลลูโลสประดิษฐ์ ไม่ครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์ผ้าเขียนเทียนที่ได้ประกาศเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนแล้ว

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ ผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขา หมายถึง ผ้าที่ทำลวดลายโดยการนำทองแดงมาตัดเป็นรูปสามเหลี่ยม แล้วใช้มุมแหลมทำเป็นปลายปากกามีด้ามสำหรับจับ จุ่มน้ำเทียนเขียนบนผืนผ้าตามลวดลายที่ต้องการ หรือจะใช้ทองแดง ทองเหลือง หรือสังกะสี ทำเป็นบล็อกพิมพ์เส้นเทียนลงบนส่วนของผืนผ้าที่ไม่ต้องการให้ติดสี แล้วระบายหรือย้อมสีในส่วนที่ต้องการสี

๒.๒ ชาวไทยภูเขา หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ดั่งเดิมของไทยที่อาศัยทำกินหรือบรรพบุรุษอาศัยทำกินอยู่บนพื้นที่สูง มีวัฒนธรรมประเพณี ภาษา และการดำเนินชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ประกอบด้วย ๑๑ ชาติพันธุ์หลัก คือ ปกาเกอะญอ (กะเหรี่ยง) ม้ง (แม้ว) เมี่ยน (เย้า) อาข่า (อีก้อ) ลาหู่ (มูเซอ) ลีซู (ลีซอ) ลัวะ ถิ่น ขมุ มลาบลี (ผีตองเหลือง) และกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับชาวไทยภูเขา

๒.๓ เส้นด้ายใยธรรมชาติ หมายถึง เส้นด้ายที่ได้จากใยธรรมชาติของพืชหรือสัตว์ เช่น เส้นด้ายฝ้าย เส้นไหมแท้

๒.๔ เส้นด้ายใยเซลลูโลสประดิษฐ์ หมายถึง เส้นด้ายที่ได้จากการนำเซลลูโลสธรรมชาติ เช่น เนื้อไม้ เศษใยฝ้าย มาผ่านกระบวนการสังเคราะห์

๓. วัสดุและการทำ

๓.๑ ผ้าที่ใช้ทำผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขา เป็นสีขาวหรือสีอ่อน แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๓.๑.๑ ผ้าที่ทำจากเส้นด้ายใยธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าป่าน ผ้าลินิน ผ้าใยกัญชง ผ้าไหม

๓.๑.๒ ผ้าที่ทำจากเส้นด้ายใยเซลลูโลสประดิษฐ์ เช่น ผ้าเรยอน

๓.๒ กรรมวิธีการทำผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขา แบ่งออกเป็น ๒ วิธี คือ

๓.๒.๑ วิธีระบายสี

๓.๒.๒ วิธีย้อมสี

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

ต้องอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยตลอดทั้งผืนผ้า ลวดลายเส้นเทียนสวยงาม สีสม่ำเสมอ และไม่ปรากฏข้อบกพร่องให้เห็นชัดเจน เช่น รอยด่างบนผืนผ้า

๔.๒ เอกลักษณ์

ต้องมีลักษณะเฉพาะของผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขา คือ มีลวดลายเป็นลักษณะเฉพาะกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ เด่นชัด เมื่อตรวจสอบตามข้อ ๘.๑ แล้ว ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบแต่ละคนต้องไม่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งไม่ผ่าน

๔.๓ ชนิดของผ้าที่ใช้ทำ

ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ที่ฉลาก

๔.๔ ความกว้างและความยาว

ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย แต่ต้องไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ที่ฉลาก

๔.๕ สี

มีสีตกอยู่ในน้ำได้เพียงเล็กน้อย

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย มองเห็นลายผ้าได้ และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาได้

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น ผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขา ผ้าเขียนเทียนม้ง

(๒) ชนิดของผ้าที่ใช้ทำ

(๓) ความกว้างและความยาว

(๔) กรณีใช้สีธรรมชาติให้ระบุ

(๕) เดือน ปีที่ทำ

(๖) ข้อแนะนำในการดูแลรักษา

(๗) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาที่ทำจากผ้าชนิดเดียวกัน โดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป เอกลักษณ์ ความกว้างและความยาว การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ข้อ ๔.๒ ข้อ ๔.๔ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบชนิดของผ้าที่ใช้ทำและสี ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๑ ตัวอย่าง โดยตัดตัวอย่างให้มีความกว้าง ๑๐ เซนติเมตร ความยาวตลอดหน้าผ้า เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๓ และข้อ ๔.๕ จึงจะถือว่าผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขารุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๘. การทดสอบ

๘.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไปและเอกลักษณ์

ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาอย่างน้อย ๓ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจโดยอิสระ ผลการตรวจสอบของแต่ละลักษณะให้ตัดสินว่าผ่านหรือไม่เท่านั้น

๘.๒ การทดสอบชนิดของผ้าที่ใช้ทำ

ให้แยกเส้นด้ายยืนและเส้นด้านพุ่งออกจากกัน แล้วนำไปเผาด้วยเปลวไฟ

๘.๒.๑ เส้นด้ายใยธรรมชาติ (ยกเว้นเส้นไหมแท้) เมื่อนำไปเผาไฟจะปรากฏผลดังนี้

(๑) เมื่อนำเส้นด้ายใยธรรมชาติเข้าใกล้เปลวไฟ เส้นด้ายจะไม่หดหนีไฟ

(๒) เมื่อนำเส้นด้ายใยธรรมชาติเข้าในเปลวไฟ เส้นด้ายจะลุกติดไฟและลุกอย่างช้า ๆ

(๓) เปลวไฟมีสีเหลือง

(๔) เมื่อนำเส้นด้ายใยธรรมชาติออกจากเปลวไฟ ไฟยังคงลุกอย่างต่อเนื่อง

(๕) เถ้ามีสีขาวถึงเทา

(๖) กลิ่นคล้ายกระดาษไหม้ไฟ

(๗) ปุยของเถ้าเบา ถ้าเป่าจะฟุ้งกระจาย

๘.๒.๒ เส้นไหมแท้ เมื่อนำไปเผาไฟจะปรากฏผลดังนี้

(๑) เมื่อนำเส้นไหมแท้เข้าใกล้เปลวไฟ เส้นไหมจะหดหนีไฟ

(๒) เมื่อนำเส้นไหมแท้เข้าในเปลวไฟ เส้นไหมจะลุกติดไฟอย่างรวดเร็ว

(๓) เปลวไฟมีสีเหลือง

(๔) เมื่อนำเส้นไหมแท้ออกจากเปลวไฟ ไฟจะดับ

(๕) เถ้ามีลักษณะเป็นก้อนคล้ายลูกปัด มีสีน้ำตาลถึงน้ำตาลไหม้

(๖) กลิ่นคล้ายขนหรือเส้นผมไหม้ไฟ

(๗) ปุยของเถ้าแข็งแต่เปราะ เมื่อใช้มือบีบจะแตกง่าย

๘.๒.๓ เส้นด้ายใยเซลลูโลสประดิษฐ์ เมื่อนำไปเผาไฟจะปรากฏผลดังนี้

(๑) เมื่อนำเส้นด้ายใยเซลลูโลสประดิษฐ์เข้าใกล้เปลวไฟ เส้นด้ายจะไม่หดหนีไฟ

(๒) เมื่อนำเส้นด้ายใยเซลลูโลสประดิษฐ์เข้าในเปลวไฟ เส้นด้ายจะลุกติดไฟอย่างรวดเร็ว

(๓) เปลวไฟมีสีเหลือง

(๔) เมื่อนำเส้นด้ายใยเซลลูโลสประดิษฐ์ออกจากเปลวไฟ ไฟยังคงลุกอย่างต่อเนื่อง

(๕) เถ้ามีสีขาว

(๖) กลิ่นคล้ายกระดาษไหม้ไฟ

(๗) ปุยของเถ้านุ่ม

๘.๓ การทดสอบความกว้างและความยาว

ให้ใช้เครื่องวัดที่เหมาะสม

๘.๔ การทดสอบสี

๘.๔.๑ นำตัวอย่างผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาขนาด ๔ เซนติเมตร × ๑๐ เซนติเมตร แช่ในน้ำเปล่าประมาณ ๓๐ นาที ที่อุณหภูมิห้อง

๘.๔.๒ ละลายสบู่เทียมประมาณ ๕ กรัมต่อน้ำ ๑ ลูกบาศก์เดซิเมตร ต้มพอร้อน

๘.๔.๓ ใส่ตัวอย่างผ้าเขียนเทียนชาวไทยภูเขาที่ผ่านการแช่น้ำแล้วลงในสารละลายสบู่เทียม ต้มต่อประมาณ ๓๐ นาที ที่อุณหภูมิ (๔๒ ± ๒) องศาเซลเซียส

๘.๔.๔ นำผ้าออก แล้วตรวจพินิจสีของน้ำที่ใช้ต้ม

๘.๕ การทดสอบการบรรจุและเครื่องหมายและฉลาก

ให้ตรวจพินิจ